

تأثیر پودر هسته‌ی خرما بر میزان تستوسترون و سلول‌های جنسی در موش‌های صحرائی نر بالغ

دکتر مهرداد شریعتی*، اسفندیار شریفی**، مرضیه کاوه**

نویسنده‌ی مسئول: کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، بخش تحصیلات تکمیلی mehrdadshariati@hotmail.com

دریافت: ۸۶/۳/۵ پذیرش: ۸۶/۱۲/۶

چکیده

زمینه و هدف: هسته‌ی خرما دارای ترکیباتی است که از نظر شیمیایی از اسیدهای چرب اشباع و غیراشباع، روی، کادمیم، کلسیم و پتاسیم تشکیل شده است. اسیدهای چرب اشباع شامل اسیدهای استئاریک و پالمیتیک و غیراشباع شامل اسیدهای لینولیک و اولئیک می‌باشند که می‌توانند باعث مهار عملکرد آنزیم ۵-آلفا-ردوکتاز شوند. با توجه به این که از پودر هسته‌ی خرما در جهت درمان برخی بیماری‌ها مانند پیری زودرس، کم‌خونی و ضعف قوای جنسی استفاده شده است، تصمیم گرفته شد، تأثیر این پودر بر وضعیت باروری در موش صحرائی نر بررسی شود.

روش بررسی: تحقیق حاضر با هدف تعیین تأثیر پودر هسته‌ی خرما بر ترشح هورمون تستوسترون و فرآیند اسپرم‌سازی در موش صحرائی نر بالغ انجام شد. به این منظور از ۴۵ سر موش صحرائی نر بالغ از نژاد ویستار در ۵ گروه نه‌تایی استفاده شد. گروه کنترل فقط آب و غذای استاندارد دریافت کرد، گروه سالین حلال دارو (نرمال‌سالین) و گروه‌های تجربی ۰/۰۵، ۰/۱ و ۰/۲ میلی‌گرم بر کیلوگرم پودر هسته‌ی خرما دریافت کردند که به صورت خوراکی و به مدت ۲۱ روز به حیوانات داده شد. نتایج حاصل بر اساس برنامه‌های آماری Excell، آنالیز واریانس یک‌طرفه و آزمون T مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج سنجش‌های هورمونی حاکی است که مقادیر ۰/۱ و ۰/۲ میلی‌گرم بر کیلوگرم وزن بدن از پودر هسته‌ی خرما، افزایش معنی‌داری در میزان تستوسترون نسبت به گروه کنترل و شاهد نشان داد ($P < 0/05$) ولی در سطح هورمون‌های FSH و LH خون تغییر معنی‌داری دیده نشد. همچنین مقادیر فوق باعث کاهش معنی‌دار هورمون دی‌هیدروتستوسترون در خون گروه تجربی دریافت‌کننده‌ی دوز حداکثر شدند ($P < 0/05$). بررسی‌های بافت‌شناسی بیضه نشان داد که تراکم اسپرم در لوله‌های اسپرم‌ساز گروه‌های تجربی افزایش یافته بود ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: هسته‌ی خرما موجب افزایش تستوسترون و کاهش غلظت دی‌هیدروتستوسترون می‌شود که احتمالاً با ترکیباتی چون اسیدهای پالمیتیک، استئاریک، لینولیک و اولئیک که مهارکننده‌ی آنزیم ۵-آلفا-ردوکتاز می‌باشند، مرتبط است.

واژگان کلیدی: هسته‌ی خرما، بیضه، گنادوتروپین، تستوسترون، موش صحرائی

مقدمه

برگ است و فقط قسمت انتهایی ساقه است که در آن برگ‌های بزرگ با برگچه‌هایی شانه‌ای جلوه می‌کنند. برگ

درخت خرما گیاهی دوپایه است. تنه‌ای بدون انشعاب با ظاهری استوانه‌ای شکل دارد. تمام طول ساقه‌ی آن عاری از

* دکترای تخصصی بیولوژی تکوینی، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

** کارشناس ارشد فیزیولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون